

Методичні рекомендації молодим вчителям щодо підготовки до уроку

Урок – головна складова частина навчального процесу. Навчальна діяльність учителя і учня в значній мірі зосереджується на уроці. Якість підготовки учнів за тією чи іншою навчальною програмою з того чи іншого предмета в значній мірі визначається

- Рівнем проведення уроку;
- Змістом уроку;
- Методичним наповненням;
- Атмосферою.

Для того, щоб цей рівень був достатньо високим, необхідно, щоб учитель під час підготовки до уроку намагався зробити його своєрідним педагогічним витвором.

1. Перше, з чого слід розпочинати підготовку до уроку:

- Чітко визначити для себе і сформулювати його тему;
- Визначити місце теми у навчальному курсі;
- Визначити основні поняття, на які спирається даний урок;
- Визначити для себе ту частину навчального матеріалу, яка буде використовуватися в подальшому.

2. Визначити і чітко сформулювати для учнів мету уроку – для чого він взагалі потрібен? В зв'язку з цим визначають навчальну, розвивальну та виховну мету уроку.

Навчальна мета передбачає формування у учнів нових понять і способів дій, системи наукових знань тощо:

- Забезпечити засвоєння учнями законів, ознак, властивостей, особливостей;
- Узагальнити і систематизувати знання про... (чи по конкретній темі);
- Напрацювати навички... (які саме?);
- Досягти засвоєння учнями понять (або питань).

Виховна мета передбачає формування у учнів певних рис характеру та властивостей особистості:

- Виховання патріотизму;
- Виховання інтернаціоналізму;

- Виховання гуманності;
- Виховання мотивації праці, добросовісного ставлення до праці;
- Виховання мотивації навчання, позитивного ставлення до знань;
- Виховання дисциплінованості;
- Виховання естетичних поглядів та смаків.

Розвивальна мета передбачає розвиток під час уроку психічних якостей учнів – інтелекту (мислення, пізнавальних, загальнотрудових та політичних навичок), свободи та самостійності.

Розвиток мислення – вміння виділяти істотні ознаки і властивості, визначати єдині, спільні ознаки і властивості цілого, складати план навчального матеріалу, вміння кваліфікувати факти, робити висновки, виділяти спільні та істотні ознаки, вирізняти неістотні ознаки, відволікатися від них, розвиток вміння використовувати знання на практиці.

Розвиток пізнавальних навичок – виділяти основне, складати план, тези, вести конспект, спостерігати, проводити дослід.

Розвиток загальнотрудових та політичних навичок – нешаблонно, творчо підходити до розв'язання найрізноманітніших завдань, вміння користуватися приладами та інструментами, вміння планувати, оцінювати результати виконаних дій.

Розвиток свободи та самостійності – розвиток ініціативи, впевненості у своїх силах, розвиток наполегливості, вміння долати труднощі задля досягнення мети.

3. Уточнення типу уроку.

- Урок вивчення нового матеріалу;
- Урок закріплення і розвитку знань, умінь і навичок;
- Урок формування вмінь та навичок;
- Урок повторення;
- Урок перевірки знань;
- Урок застосування знань, умінь та навичок;
- Повторювально-узагальнюючий урок;
- Комбінований урок.

4. Уточнення виду уроку.

- Урок- лекція;

- Урок-бесіда;
- Кіно-урок;
- Урок теоретичних або практичних самостійних робіт дослідницького типу;
- Урок самостійних робіт репродуктивного типу – усних чи письмових вправ;
- Урок лабораторних робіт;
- Урок практичних робіт;
- Урок - екскурсія;
- Урок - семінар;
- Дидактична гра;
- Аналіз ситуацій;
- Усне опитування;
- Письмове опитування;
- Контрольна робота;
- Залік;

5. Вибір методів та прийомів.

До таких методів відносяться:

- Метод монологічного викладення матеріалу (монологічний метод);
- Метод діалогічного викладання матеріалу (діалогічний метод);
- Метод евристичної бесіди (евристичний метод);
- Метод дослідницьких завдань (дослідницький метод);
- Алгоритмічний метод;
- Метод програмованих завдань (програмований метод).

6. Спланувати навчальний матеріал уроку.

Для цього потрібно:

а) Підібрати літературу з теми. При цьому, якщо мова йде про новий теоретичний матеріал, слід намагатися, щоб у список увійшли підручник, енциклопедичне видання, монографія (першоджерело), науково-популярне видання. Слід відібрати із доступного матеріалу тільки той, що допомагає найбільш простому вирішенню поставлених завдань.

б) Підібрати навчальні завдання, метою котрих є:

- пізнання нового матеріалу;

- репродукція;
- застосування знань у знайомій ситуації;
- застосування знань у незнайомій ситуації;
- творчий підхід до знань.

в) Впорядкувати навчальні завдання у відповідності до принципу «від простого до складного».

г) Підготувати обладнання для уроку.

Скласти список необхідних наочностей, приладів, технічних засобів навчання. Перевірити вигляд класної дошки так, щоб весь новий матеріал залишався на дошці у вигляді опорного конспекту.

д) Продумати родзинку уроку.

Кожен урок повинен містити щось, що викликає здивування, захоплення учнів, тобто те, що вони будуть пам'ятати, коли все забудуть. Це може бути цікавий факт, несподіване відкриття, красивий досвід, нестандартний підхід до вже відомого тощо.

е) Спланувати контроль за діяльністю учнів на уроці, для чого подумати:

- що контролювати;
- як контролювати;
- як використовувати результати контролю.

При цьому не слід забувати, що чим частіше контролюється робота всіх, тим легше побачити типові помилки і труднощі, а також показати учням справжній інтерес вчителя до їх роботи.

Можна в конспект уроку включити таблицю, в якій зафіксовано, що, на якому етапі уроку роблять учні та вчитель.

Етап уроку	Що роблять	
	Вчитель	Учні
1.Перевірка домашнього		

завдання		
----------	--	--

7. Скласти конспект з урахуванням структури уроку.

Під структурою уроку слід розуміти сталий порядок внутрішніх зв'язків між елементами уроку.

- Формування нових знань на базі актуалізації попередніх знань;
- Формування нових понять і способів дії;
- Формування вмінь та навичок;
- Домашнє завдання.

Необхідно поміркувати, в якій послідовності буде організована робота з навчальним матеріалом, як буде здійснена зміна видів діяльності учнів, щоб внутрішні зв'язки між елементами уроку збереглися.

Основні етапи сучасного уроку:

1. Організаційний момент, що характеризується внутрішньою (психологічною) та зовнішньою готовністю учнів до уроку;
2. Перевірка домашнього завдання;
3. Перевірка знань та вмінь учнів для підготовки до нової теми;
4. Оголошення теми та мети уроку учням;
5. Організація сприйняття і осмислення нової інформації, тобто засвоєння нових знань;
6. Первинна перевірка розуміння;
7. Організація засвоєння способів діяльності шляхом репродукції інформації і вправ у її використанні за зразком;
8. Творче застосування і здобування знань, освоєння способів діяльності шляхом розв'язання проблемних завдань, побудованих на основі раніше засвоєних знань та вмінь;
9. Узагальнення вивченого на уроці і впровадження його в систему раніше засвоєних знань і вмінь;
10. Контроль за результатами навчальної діяльності, який здійснює вчитель і учні, оцінка знань;
11. Домашнє завдання на наступний урок.

Домашнє завдання можна давати на будь-якому етапі уроку в залежності від навчальної ситуації. Ця процедура, як правило, вимагає досить мало часу, але має велике значення. Тому завдання додому входить в структуру уроку як самостійний елемент методичної

підструктури.

12. Підведення підсумків уроку.

Головне при групуванні матеріалу – вміння знайти таку форму організації уроку, яка викличе підвищену активність учнів, а не пасивне сприйняття нового.

Висновок: При підготовці до уроку слід намагатися зробити так, щоб урок не тільки озброював учнів знаннями і вміннями, значущість котрих неможливо применшити, але щоб усе, що відбувається на уроці, викликало у дітей щирий інтерес, справжнє захоплення, формувало їх творчий світогляд.